

โครงสร้างและความหมายของคำประสมในภาษาไทย

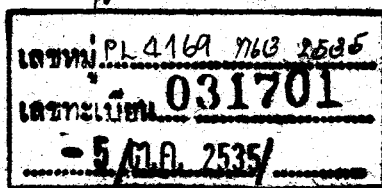
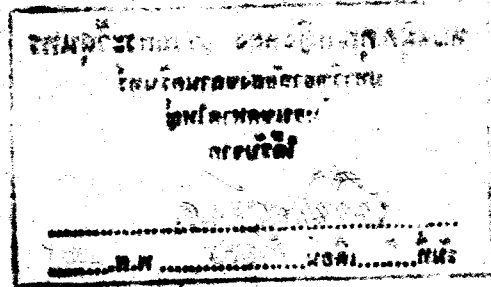
ที่สร้างจากคำเรียกส่วนของร่างกายมนุษย์

The Structure and Meaning of Thai Compound Words

Derived from Words for Parts of Human Body

ทิพพา ไชยฤกษ์

Thippha Chairoek

วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (สายภาษา)

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

Master of Arts Thesis in Thai

Prince of Songkla University

2535

ชื่อวิทยานิพนธ์ โครงสร้างและความหมายของคำประสมในภาษาไทยที่สร้างจาก
 คำเรียกส่วนของร่างกายมนุษย์
ผู้เขียน นางสาวทิพพา ไชยฤกษ์
สาขาวิชา ภาษาไทย (สายภาษา)
ปีการศึกษา 2534

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มุ่งหมายที่จะศึกษาวิเคราะห์ลักษณะโครงสร้าง หน้าที่ ความหมาย และความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมของคำประสมในภาษาไทยที่สร้างจากคำเรียกส่วนของร่างกายมนุษย์ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

คำประสมที่สร้างจากคำเรียกส่วนของร่างกายมนุษย์จะประกอบด้วยคำเดี่ยวตั้งแต่ สองถึงสามคำ มีคำในหมวดคำเป็นส่วนประกอบร่วม 8 หมวด คำที่นำมาประกอบกันนั้นมีความสัมพันธ์ต่อกันและกันตามลำดับชั้นของคำเดี่ยวเป็น 2 แบบ คือ แบบหน่วยสร้างแบบภายในศูนย์ ที่ประกอบด้วยส่วนหลักกับส่วนขยายและแบบหน่วยสร้างแบบภายนอกศูนย์ ซึ่งจำแนกเป็นแบบมีตัวชี้ความสัมพันธ์ภายในคำบางส่วน ที่ประกอบด้วยส่วนหลักกับส่วนหลัก ส่วนหลักกับส่วนขยาย ส่วนขยายกับส่วนหลัก และส่วนหลัก กับส่วนหลัก และส่วนหลัก แบบไม่มีตัวชี้ความสัมพันธ์ภายใน คำ ที่ประกอบด้วยส่วนหลักกับส่วนหลัก ส่วนหลักกับส่วนขยาย แบบสัมพันธ์เกิดก่อน-หลัง และ ส่วนหลัก กับส่วนหลัก และส่วนหลัก

ในเรื่องหน้าที่ของคำประสมพบว่า คำประสมที่สร้างจากคำเรียกส่วนของร่างกายมนุษย์ มีทั้งประเภททำหน้าที่เพียงอย่างเดียว และที่ทำหน้าที่หลายหน้าที่

ส่วนความหมายของคำประสม แบ่งได้เป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ คือ คำประสมที่หมายถึง บุคคลหรือคน คำประสมที่หมายถึงสิ่งทั่วไป และคำประสมที่หมายถึงกิริยาอาการ

เรื่องความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมของคำประสมพบว่า คำประสมที่สร้างจากคำเรียกส่วนของร่างกายมนุษย์แสดงออกถึงวัฒนธรรมด้านการพูด วัฒนธรรมด้านการรักษาหน้า ชื่อเสียง เกียรติยศ วัฒนธรรมด้านการดำเนินชีวิต และวัฒนธรรมด้านความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติ

Thesis Title The Structure and Meaning of Thai Compound Words
 Derived from Words for Parts of Human Body
Author Miss Thippha Chairoek
Major Program Thai (Language)
Academic Year 1991

ABSTRACT

This thesis is aimed to investigate and analyze the structure, function, meaning and culture-related manifestation of Thai compound words derived from words for parts of human body. The research reveals that a Thai compound word derived from words for parts of human body must be composed of at least two or three simple words. Eight classes of words are found to be components of compound words. Two types of simple word constituents are identified with reciprocal meaning-related components and in a hierarchy of a simple word combination. Such two types are known as endocentric and exocentric construction. The former constitutes only a head-attribute combination, whereas the latter is divided into two subcategories. The first with partial endocentric clues comprises four linear sequence combinations : head-head, head-attribute, attribute-head and head-head-head ; the second with no endocentric clues consists of four combination : head-head, head-attribute, action-goal-action and head-head-head. Thai compound words under discussion are found to be of a single function and a multiple function as well.

The meanings of those compound words in question can be categorized into three types. The first refers to individual humans or people, the second to general objects, and the last one to manners and actions.

The culture related manifestations of the compound words under discussion are reflected in verbal expressions ; in the saving of face, fame and personal dignity ; in ways of life ; and also in personal beliefs, values and attitudes.